

Mezinárodní vědecká konference Otázky rodiny v současném světě a v současné církvi

Katolická teologická fakulta UK pořádala ve dnech 4. a 5. 11. 2015 mezinárodní vědeckou konferenci Otázky rodiny v současném světě a v současné církvi. Program konference byl sestaven tak, aby neustrnul v tématech, kterým se dnes věnují média v souvislosti s biskupskou synodou o rodině, jako jsou rozvedení nebo stejnopohlavní svazky, ale poskytl spíše základ k fundované diskuzi o rodině a změnách v její současné existenci. Cílem konference proto bylo podívat se na manželství a rodinu z různých úhlů pohledu. Nešlo tedy jen o hlediska teologická (liturgika, systematická teologie, pastorální teologie), ale také o názory jiných společenských věd (historie, ekonomie, sociologie), aby mohla být představena situace, v níž dnes rodiny žijí, a to nejen v naší zemi či v Evropě.

Na konferenci vystoupilo dvanáct přednášejících, z toho dva zahraniční hosté. Příspěvek prof. Jana Sokola z Fakulty humanitních studií UK analyzoval měnící se podmínky života rodiny, a to od zemědělské rodiny přes rodiny v období industrializace až po dnešek, čímž zařadil aktuální situaci života rodin do širší historické souvislosti. Životem rodin z hlediska ekonomických souvislostí se zabývali ve dvou různých teoriích prof. Lubomír Mlčoch z Fakulty sociálních věd UK a dr. Libor Prudký z Fakulty humanitních studií UK. Emeritní profesor pastorální teologie z Vídně prof. Paul M. Zulehner analyzoval ve svém vystoupení současné podmínky života rodin, a to i s přesahem za hranice Evropy. Konstatoval, že je dnes v naší kultuře obtížné žít úspěšně v rodinném schématu. Rodiny jsou přetíženy, jsou vystaveny pokušení falešné romantizace lásky, kdy je trápení z konceptu lásky vytlačeno. Proto zdůraznil jako důležitý úkol církvi povzbuzovat a posilovat vše, co dělá rodinu stabilní. „Rodinné prostory života jsou v naší moderní individualizované společnosti vysoce důležité. Bez nich hrozí člověku tzv. psychické bezdomovectví,“ prohlásil prof. Zulehner. Příspěvek profesora Petera Tavela ze Slovenska, působícího na univerzitách v Rakousku, Slovensku i Olomouci, přiblížil na základě interkulturního výzkumu některé podstatné otázky života starých lidí. Příspěvky pedagogů z pořádající fakulty, doc. Mireiy Ryškové z biblické teologie, prof. Vojtěcha Novotného z oblasti systematické teologie, dr. Prokopa Brože z eklesiologie, ThLic. Jana Kotase z liturgiky a doc. Ludvíka Dřímala z katechetiky, představily pohledy na manželství a rodinu v zásadních teologických souvislostech a jejich aplikacích. Plodné byly bloky diskuzí, které sice nemohly obsáhnout celou šíři témat, ale přispěly k jejich objasnění nebo rozšíření.

Při vši různosti přednesených témat lze zdůraznit dva zásadní pohledy či stanoviska vyplývající z konference. Prvním je upozornění, že není třeba přemýšlet jen nad padesátiprocentní rozvodovostí, ale neméně stejně i nad padesátiprocentní úspěšností a stálostí manželství. A druhým poznatkem je, že otázka života rodin je dnes především otázkou sociální a politickou, tedy jak zajistit rodinám podmínky k důstojnému a úspěšnému životu, a to nejen v bohaté části světa. V té souvislosti pronesl v diskuzi prof. Zulehner velkou výzvu k přijetí migrantů a péči o ně, připojil zdvořilou, ale jasnou kritiku přístupu naší země, jakož i Maďarska a dalších postkomunistických zemí, a to z hlediska péče o rodiny. Podotkl, že solidarita je pro křesťana nezbytnou součástí jeho postojů k trpícím ve světě.

Konference přinesla mnoho podnětů, které volají po dalším promýšlení, ale i realizaci. Snad také upozornila nepřímo na to, jak jsou někdy velmi fragmentární poznatky přednášeny či užívány jako dostatečně verifikované, a tedy směrodatné, a to jak v občanské společnosti, tak v církvi. Což ovšem neprospívá, ale škodí. Z konference se připravuje kolektivní monografie, která bude zahrnovat většinu příspěvků.